

Dagordningspunkt 10.2

D. Vi bygger landet tryggt

- 5 Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer
kapitel 2 *Vi bygger landet tryggt – Vård efter behov*

(s. 13–15)

- 10 Version 2

(s.13 rad 28 – s.15 i ursprungsdokumentet)

Vård efter behov

15 Förr eller senare kommer nästan alla av oss, eller någon vi håller kär, att bli sjuka, skada sig eller helt enkelt bli sköra. Då ska man kunna vara trygg med att vården finns där. Svensk sjukvård, med kompetenta och välutbildade välfärdsarbetare, levererar i världsklass på flera områden. Utvecklingen av hjälpmedel, medicin och behandlingsmetoder gör att fler kan leva relativt obehindrat även vid sjukdomar och åkommor som tidigare inneburit risker, smärta och stora hinder i vardagen. Samtidigt – och trots de enorma insatser som svensk sjukvårdspersonal har utfört under pandemin för att ställa om och rädda liv – måste flera delar av sjukvården förbättras. Det kräver en nära samverkan mellan olika vårdnivåer, stora investeringar i utveckling, en kraftigt förbättrad tillgänglighet och goda arbetsvillkor.

25 Att få vård utifrån sina behov – inte utifrån möjligheten att betala för sig – är grundläggande för ett samhälle som respekterar allas lika värde. Därför behövs en rad åtgärder för att motverka kommersialisering och marknadsstyrning av vården. Det är en viktig jämlikhetsfråga att privata vårdgivare inte ska kunna teckna avtal med både regioner och försäkringsbolag, eftersom det styr om vårdens kapacitet utifrån betalningsförmåga. Vi vill lagstifta att offentligt drivna akutsjukhus inte ska kunna säljas eller privatiseras. Vårdvalssystem ska inte kunna avlösa sjukhusen på viktig kompetens eller tvinga en patient att söka vård hos flera olika vårdgivare när det inte är motiverat. Tvånget för regioner att tillämpa lagen om valfrihetssystem, LOV, inom primärvården bör avskaffas. Privata vårdgivare med offentlig finansiering ska också ha samma krav och skyldigheter som offentligt drivna vårdgivare att ta emot personal under utbildning. 1177 ska bedrivas i offentlig regi för att säkra att kommersiella intressen inte påverkar de råd och upplysningar som ges. Apotek ska inte kunna äga vårdgivare och vårdgivare ska inte äga apotek. Ett samhällsansvar för alla apoteksaktörer bör utredas.

35 Hälsa är i dag ojämnt fördelat i befolkningen och livslängd är tydligt kopplat till bostadsområde och klasstillhörighet. Det finns också stora och medicinskt omotiverade skillnader i hälso- och sjukvården mellan kvinnor och män gällande tillgång till vård och behandling. Vården ska vara jämlik och jämställd. Mödravård och förlossningsvård ska vara jämlik över landet och nationella riktlinjer ska tas fram. Vi vill sluta de påverkbara hälsoklyftorna under en generation. Den förebyggande vården är central för att förbättra folkhälsan och minska klyftorna i hälsa utifrån bakgrund. Elevehälsan ska förstärkas generellt och tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatri öka. ~~både generellt och i att stötta riskgrupper bättre~~. Psykiatri ska stärkas, ~~och~~ den psykiska ohälsan, ~~inte minst bland unga,~~ bekämpas och det suicidpreventiva arbetet utvecklas. ~~ska uppmärksammas och förebyggas bättre~~. Det kräver mer forskning och fördjupad kompetens runt om i landet till orsaker och bakgrunder till ohälsan. Fysisk rörelse, aktivitet och samarbete är något som stärker de flesta människors hälsa och mående. Därför ska idrotten, förenings- och friluftslivet stödjas, med särskilt mål att deltagandet ska breddas. Fler vuxna ska erbjudas hälsoundersökningar. Inte minst i utsatta områden är den fysiska närheten till undersökningar viktig och även de privata aktörerna ska behöva bidra till detta.

50 Etableringstillstånd för privata aktörer ska ges utifrån de behov som finns lokalt och regionalt.

55 Det ska tas ytterligare steg för en jämlik tandvård där tandhälsa inte är en klassfråga. De ekonomiska trösklarna till tandvården ska sänkas. På längre sikt bör tandvården omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens. Tandvårdens resurser måste gå till det de är avsedda för.

Väntan på vård skapar oro och i värsta fall direkta hälsorisker, och den bristande tillgängligheten är en av svensk sjukvårds största ~~brister~~ utmaningar. För att öka tillgängligheten i hela Sverige måste regionerna ha rätt förutsättningar. Arbetet för den nära vården ska fortsätta. Rätten till fast läkare ska stärkas ytterligare. Utvecklingen av digitaliseringen av vården ska fortsätta och digitala möten ska göras tillgängligt i hela landet och bli en integrerad del av vården. De privata vårdgivarnas ersättning, inte minst nätläkarföretagens, ska regleras väsentligt mer så att inte sjukvårdens allmänna prioriteringar åsidosätts. Aggressiv marknadsföring på vårdområdet ska stoppas. Det ska införas krav för alla vårdgivare oavsett driftsform så att man som vårdsökande snabbt kan se möjliga kontakter hos olika vårdgivare, boka tider lättare och förkorta väntetider.

65 Det främsta skälet till att hälso- och sjukvårdens kapacitet inte har kunnat öka för att möta behoven är bristen på rätt utbildad personal. Det krävs en rad åtgärder för att stärka kompetensförsörjningen.

70 Grund- och specialistutbildningar ska byggas ut på universitet och högskolor. Det behöver skapas fler vägar in i vårdrkena, till exempel genom extratjänster, validering av kompetens, etableringsjobb och snabbspår för utländsk vårdpersonal. Möjligheterna att specialisera sig med bibehållen lön bör utökas både för högskoleutbildad personal och undersköterskor.

75 Svensk sjukvård ska ges bästa möjliga förutsättningar att beta av coronaköerna ~~vårdskulden~~ efter ~~corona~~ pandemin oavsett var man bor i Sverige. Statens och regionernas insatser för att minska köerna ska stärkas, och det ska ställas tydligare krav på privata utförare att samverka med regioner för att kunna minska köer och väntetider i undersökningar och behandlingar. Målet är en vård fri från köer. Särskilda medel ska avsättas för att ta tillvara förslag på förbättringar som de vårdanställda fått från sina erfarenheter under pandemin. Krisberedskapen i hälso- och sjukvården ska stärkas.